

Polski Związek Logopedów

ZARZĄD GŁÓWNY

ul. Raszyńska 8/10, 02-026 Warszawa

zg.pzl@logopeda.org.pl

NIP: 712-25-21-399

REGON: 431198505

Bank PKO SA O/Poznań 58 1240 6524 1111 0010 2451 6922

ZG PZ/VII/2016

Warszawa, 15.07.2016 r.

Szanowna Pani
Elżbieta Matejka
Dyrektor

Departamentu Wychowania i Kształcenia Integracyjnego

Wniosek w sprawie:

Zmian w aktach prawnych regulujących pomoc logopedyczną dla dzieci i uczniów

Polski Związek Logopedów, jako reprezentant środowiska logopedów, wnosi o uwzględnienie postulatów w obszarze projektowanych zmian obejmujących pomoc psychologiczno-pedagogiczną, w skład której wchodzi **pomoc logopedyczna**:

1. W Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. z dnia 30 września 2008 r.)

Wnosimy o modyfikację składu zespołów orzekających:

- w skład zespołów orzekających powinien wchodzić **logopeda**,
- w składzie zespołów orzekających o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci z wadą słuchu członkiem zespołu powinien być **surdologopeda**,
- w składzie zespołu o potrzebie kształcenia dla dzieci ze schorzeniami neurologicznymi, z afazją oraz autyzmem członkiem zespołu powinien być **neurologopeda**,
- specjaliści powoływani w skład zespołów powinni mieć doświadczenie terapeutyczne,
- w przypadku prawidłowego rozwoju mowy logopeda, jako członek zespołu orzekającego, powinien stwierdzić brak nieprawidłowości w rozwoju mowy,
- nazwy specjalności logopedycznych - surdologopeda i neurologopeda - powinny znaleźć odzwierciedlenie w dokumentacji wydawanej przez poradnie oraz w aktach prawnych regulujących pracę poradni.

Uzasadnienie:

- W dotychczasowej praktyce dotyczącej orzecznictwa i opiniowania w poradniach psychologiczno-pedagogicznych rola logopedy jest marginalizowana.

- W powszechnym odbiorze pomoc psychologiczno-pedagogiczna nie jest interpretowana jako pomoc obejmująca profilaktykę, diagnozę i terapię logopedyczną.
- Z powodu braku upublicznienia informacji ograniczony jest dostęp do surdologopedów i neurologopedów, zatrudnianych w resorcie oświaty.
- Zaburzenia rozwoju mowy towarzyszą zdecydowanej większości niepełnosprawnościom. Najczęściej kompetencje komunikacyjne są kluczowe dla osiągnięcia celów edukacyjnych.
- Od kompetencji diagnosty zależą wskazania do pracy, a w rezultacie możliwość poprawy rzeczywistego funkcjonowania dziecka.
- Niewłaściwa jest sytuacja, gdy konieczność realizowania wskazań w ramach terapii logopedycznej wynika wyłącznie z diagnozy psychologiczno-pedagogicznej.
- W przypadku orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na: wadę słuchu, autyzm, zespół Aspergera, afazję - logopeda jest kompetentnym i wiodącym diagnostą.
- Główne znaczenie w wielospecjalistycznej diagnozie dzieci o opóźnionym rozwoju mowy lub dzieci niemówiących w wieku przedszkolnym ma diagnoza logopedyczna.
- W powszechnej świadomości rola logopedy jest ograniczana do korekty wad wymowy.
- Przedmiotem diagnozy i terapii logopedycznej nie są wyłącznie wady wymowy, czyli artykulacji, wybrany wąski aspekt mowy, lecz rozwój mowy w szerokim ujęciu.
- Logopeda zajmuje się rozwojem mowy w obszarze rozumienia i produkowania komunikatów językowych w odmianie mówionej i pisanej języka.
- Logopeda diagnozuje i stymuluje także rozwój społecznej, pragmatycznej i sytuacyjnej kompetencji językowej, umiejętności kluczowych dla przewyższania niepowodzeń szkolnych.
- W placówkach oświatowych różnego typu największe zapotrzebowanie jest na bezpośrednią pomoc specjalistyczną – logopedyczną.
- Niezwykle istotne jest, aby dostęp do pomocy logopedycznej odnotowano także na poziomie orzekania i opiniowania o potrzebie świadczenia pomocy specjalistycznej.

2. *W aktach prawnych definiujących pojęcie niepełnosprawności, np. w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym: „§ 1. Rozporządzenie określa warunki organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży: 1) niepełnosprawnych: niesłyszających, słabosłyszających, niewidomych, słabowidzących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, i z niepełnosprawnościami sprzężonymi, zwanych dalej „uczniami niepełnosprawnymi”*

Wnosimy o rozszerzenie katalogu niepełnosprawności:

- wybrane zaburzenia komunikacji takie, jak: afazja, niedokształcenie mowy o typie afazji, mutyzm, jąkanie właściwe, rozszczepy podniebienia (dysglosja), powinny zostać wyodrębnione jako osobna kategoria niepełnosprawności,
- aktualny zapis „niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja” jest mylący i nieprofesjonalny,
- **dzieciom z zaburzeniami komunikacji językowej powinny być wydawane opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju.**

Uzasadnienie:

- Im wcześniej dziecko otrzyma właściwą pomoc specjalistyczną, tym w krótszym okresie jest ona wymagana i konieczna.
- Dzieci objęte właściwą pomocą logopedyczną na etapie przedszkolnym nie potrzebują specjalistycznej pomocy w szkole.
- Zbyt późne orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego, wydłuża okres świadczenia i rozszerza zakres pomocy specjalistycznej na wszystkie etapy edukacji.
- Logopedzi zrzeszeni w PZL zabiegają od lat o zapewnienie właściwej pomocy dzieciom z zaburzeniami komunikacji językowej. Dotychczas uzyskano zmiany w zakresie katalogu dostosowania warunków na egzaminach i sprawdzianach szkolnych - oraz opinie ministerialne: pisma o symbolach: *DZSE. WSPE 523.671.2014 KT* oraz *DZSE. WSPE 523.664. 2014/2015 BM*. Do tej pory nie znalazło to odzwierciedlenia w regulacjach prawnych dotyczących orzekania i opiniowania.

W naszej opinii dostępność pomocy specjalistycznej wymaga uporządkowania i upublicznienia na poziomie Ustawy o Systemie Oświaty.

3. *W Ustawie o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 roku*

Wnosimy o rozszerzenie pojęcia pomoc psychologiczno-pedagogiczna o pomoc logopedyczną na poziomie ustawy:

Uzasadnienie:

- Mamy nadzieję na zapewnienie dostępności do logopedy potrzebującym dzieciom i uczniom poprzez modyfikację wymienionych aktów prawnych.
- Odpowiednie nazewnictwo ułatwi adekwatną interpretację aktów prawnych przez osoby, które nie są specjalistami.

Z poważaniem

Przewodnicząca Polskiego Związku Logopedów

Ewa Małachowska

Opracowanie:

Milena Stasiak
Komisja Oświaty
Zarząd Główny PZL

Otrzymują:

1. Ministerstwo Edukacji Narodowej
2. a/a